

OPUSCULUM

12/2013

MĚSÍČNÍK ČESKÉ DOMINIKÁNSKÉ RODINY

OBSAH

Zprávy z provincie	1
Dominikánská 8	2
Prosby o modlitby	4
Laická sdružení svatého Dominika	4
Krystal OP	6
Nové knihy	7
Res Claritatis	8
Dominikáni na Filipínách po tajfunu Jolanda	8
Otevřený dopis provinciála	10
J. H. Štěpánková: Po stopách Tomáše Akvinského	15

OPUSCULUM

Měsíčník České dominikánské rodiny

Vydává Kazatelské středisko

České dominikánské provincie

Adresa redakce:

Dagmar Ester Kopecká

Nám. Chuchelských bojovníků 11/5, 159 00 Praha 5

e-mail: ester@op.cz

č. účtu: 122918389/0800 (ČS) var. symbol 332

Roční předplatné (11 čísel) včetně poštovného je 280 Kč.

Internet: opusculum.op.cz

Uzávěrka dalšího čísla: 27. 12. 2013

PŘEDPLATNÉ OPUSCULA 2014

Roční předplatné (11 čísel včetně poštovního) se pro příští rok s ohledem na zdražení poštovního zvyšuje na **280 Kč**. Můžete ho uhradit přiloženou složenkou nebo bankovním převodem na účet č. 122918389/0800 (ČS), var. symbol 332 (abychom ušetřili, tak předplatitelům, kteří v uplynulých letech platili převodem, složenku nepřikládáme). **Prosíme odběratele, kteří ještě neuhradili předplatné za rok 2013, o jeho urychlené zaplacení.** S díky redakce.

KALENDÁŘ AKCÍ

- **26. 1. 2014** Zahájení provinční kapituly v Olomouci
- **25.–27. 4. 2014** Setkání formátorů LSsD na Svaté Hoře
- **18. 10. 2014** Setkání České dominikánské rodiny v Praze

PLZEŇSKÝ KONVENT

Maria v hudbě a slovu

Srdečně vás zveme na mariánské modlitby a verše napříč staletími, které se konají 8. 12. v 15 hod. v kostele. Za doprovodu houslí, zpěvu a kytary Jany, Lucie a Miloslava Lejčkových přednesou Pavla Sovová a Irena Pulicarová.

Přednášky

5. a 12. 12. v 19.15 přednáška z cyklu o tajemství Ježíše Krista. Přednáší fr. Tomáš Pospišil OP v sále kláštera od 19.15 hod.

<http://plzen.op.cz>

OLOMOUCKÝ KONVENT

Slavnost zasvěcení kostela

V pondělí 9. 12. bude v našem kostele NPPM slavnost patrocina – zasvěcení. Slavnou mši svatou večer v 18 hod. bude celebrovat P. Reginald Slavkovský OP, provinciál slovenské dominikánské provincie.

KONGREGAČNÍ SESTRY

Nová podstránka věnovaná sestře Marii Dolanské OP

Na letošním Setkání dominikánské rodiny se setkal s velkým ohlasem příspěvek sestry Benedicty OP o sestře Marii Dolanské, která zahynula v roce 1943 v koncentračním táboře Mauthausen. S osudy sestry Marie se můžete seznámit na <http://www.dominikanky.cz/marie-dolanska>.

Ubytování v KDS

Katolický domov studujících nabízí během školního roku (350 Kč/200 Kč) i letních prázdnin (300 Kč/180 Kč) ubytování v centru Prahy. Více informací na <http://kds.op.cz>

ŽIVÝ RŮŽENEC

Zveme všechny členy a přátele dominikánské rodiny k zapojení do živého růžence za mír a za rodiny. Zájemci se mohou přihlásit na adrese: fr. Irenej Šiklar OP, Klášter dominikánů, Slovenská 14, 772 00 Olomouc, irenej@op.cz

fr. Irenej OP, promotor pro růžence

DOMINIKÁNI NA FACEBOOKU

<http://www.facebook.com/groups/435180273216709/>

<http://www.facebook.com/KrystalOp>

<http://www.facebook.com/Dominikanska8>

DOMINIKÁNSKÁ 8

Místo vzdělání a kultury při klášteře sv. Jiljí v Praze

KDO NÁM UPÁLIL MISTRA JANA?

Církev a víra perspektivou školního dějepisu

úterý 3. prosince 2013 v 19.30 hod., barokní refektář (vstup Jilská 7a)

Jak uchopit náboženská témata v rámci sekulárního školství? Jaké představy o křesťanství a církvích nabízí dnešní školní dějepis? Najdeme v něm i dnes nějaké pozůstatky antiklerikální propagandy komunistického režimu? Do jaké míry odráží dějepis proticírkevní představy valné části veřejnosti a do jaké míry je formuje? Co, jak a proč by se dnešní žáci měli učit o náboženství?

Debata mezi didaktikem dějepisu, historikem, řeholníkem a úředníkem ministerstva školství (moderovaná učitelem dějepisu) se zaměří nejen na reflexi stereotypů, v jejichž rámci byla církev a víra vykládána v socialistickém školství, ale též na jejich roli v současné výuce.

LITERÁRNÍ VEČERY:

UMÍRÁM LÁSKOU

Milostné dialogy z Písně písní v liturgickém prostoru a reinterpretace biblického textu

čtvrtek 5. prosince 2013 v 19.30 hod., barokní refektář (vstup Jilská 7a)

Milan Balabán, Daniel Raus, Benedikt Mohelník OP, Slavomír Hořinka, Peter Vrábel

Nejnámější milostná píseň světové literatury, Píseň Šalamounova, inspirovala Daniela Rause k přebásnění, které odráží citění současného člověka. To se stalo inspirací pro skladatele Slavomíra Hořinku, který vytvořil hudebně prostorovou kompozici pro kostel Nejsvětějšího Salvátora v Praze. Během květnové premiéry vznikla nahrávka Českého rozhlasu zachycující prostor chrámu, který se na chvíli stává živoucím hudebním nástrojem, světem, kudy chodí Milý a Milá a navzájem se hledají.

HUDEBNÍ VEČERY:

DIALOGY SVATÉHO FRANTIŠKA DELLA CIAIA, MARCORELLI

čtvrtek 12. prosince 2013 v 19.30 hod.

Ivana Šedová – soprán, Richard Šeda – cornetto, Alena Hönigová – cembalo

KŘESŤAN A SPOLEČNOST:

VÁCLAV HAVEL: PROBLEMATICKÝ POLITICKÝ ODKAZ

čtvrtek 19. prosince 2013 v 19.30 hod.

Nakladatelství Krystal OP a Dominikánská 8 zvou na další večer cyklu

LITERÁRNÍ SALÓN D8

posezení a zamyšlení nad knihou z nakladatelství Krystal OP
středa 11. prosince 2013 v 19.30 hodin v čítárně dominikánského klášteřa

Jacques Maritain: Stavby lidstva a svatosti
moderuje fr. Filip Boháč OP

Jacques Maritain (1882–1973) patří k nejvýraznějším postavám filosofie 20. století. Do francouzského prostředí znovu uvedl tomismus, očistěný od manuálových nánosů a nově promyšlený tváří v tvář otázkám, které klade moderní filosofie, kultura a společnost. Spolu s manželkou Raissou (1883–1960), která byla jeho rovnocennou intelektuální a duchovní partnerkou, pronikali (často filosofickými prostředky) do duchovní až mystické hloubky křesťanské víry. Pod společným názvem přinášíme tři drobná dílka manželů Maritainových z této oblasti. *Příběh Abrahámův* řeší zajímavou otázku vývoje mravního svědomí lidstva. Jak je možné, že Abrahám se s nezkaleným svědomím a s Božím požehnáním dopouštěl skutků, které dnes považujeme za těžce hříšné? Jakými cestami vedl Bůh lidstvo k plnému vědomí mravní odpovědnosti? *Kníže tohoto světa* je krátkou meditací o moci Padlého anděla nad světem a o jejím zlomení: Kristovo vtělení a výkupné utrpení se zde ukazuje z nového, důležitého úhlu pohledu, který nám často uniká. Esej *O nebeské církvi* rovněž očisťuje a zjasňuje náš pohled na nadpřirozené skutečnosti, které nás obklopují. Připomíná, že světci a vůbec všichni lidé, kteří opustili tento svět, nejsou „mrtví“, ale žijí zde aktivně s námi, mají nadále starost o tento svět a chtějí s námi spolupracovat na jeho spáse.

Literární salón D8 je večerní klub čtenářů knih z nakladatelství Krystal OP. Od účastníků se předpokládá, že daný titul četli a že se chtějí aktivně podělit s ostatními o své dojmy a názory na tuto knihu. Otec dominikán není v roli přednášejícího, pouze moderuje debatu.

Jistě se vám již stalo, že jste si po přečtení knihy chtěli o ní s někým popovídat. A nebylo s kým – nikdo ji nečetl, nebo snad i četl, ale nechápal vaše nadšení, pochybnosti či výhrady. V *Literárním salónu D8* se sejdete s lidmi, s nimiž můžete o knize debatovat celý večer.

Každá kniha má svou tvář. To, co v ní čteme, odráží duši nejen autora, ale i nás samých. Každý čtenář jí vtiskuje specifické hlasy a významy. Teprve prostoupením těchto podob vzniká celistvý obraz, v němž kniha odhaluje své bohatství – nebo chudobu? Přijďte se do *Literárního salónu D8* podělit s ostatními čtenáři o to, co vás nadchlo, rozzlobilo, znudilo či rozveselilo.

Krystal OP a Dominikánská 8

PROSBY O MODLITBY

- ❖ za zdar provinční kapituly 2014
- ❖ za dominikánskou rodinu v Sýrii, Pákistánu a na Filipínách
- ❖ za projekt přestavby pražského kláštera
- ❖ za apoštolské působení v médiích, především na internetu
- ❖ za naše bratry studenty ve Francii
- ❖ za znojemské mnišky, které hledají nový příbytek
- ❖ za projekt kláštera mnišek v Praze-Lysolajích
- ❖ za provinčního moderátora LSSD fr. Vincence Horáčka
- ❖ za Postupovy v jejich těžké životní situaci
- ❖ za těžce nemocnou tříletou Anežku

ÚMYSLY APOŠTOLÁTU MODLITBY – PROSINEC

1. Za opuštěné děti a za dětské oběti jakékoli formy násilí, aby nacházely potřebnou lásku a ochranu.
2. Za všechny křesťany, aby osvětleni světlem vtěleného Slova připravovali lidstvo na příchod Spasitele.
3. Aby ti, kdo pro svou věrnost Božímu slovu trpí příkoří, hledali a nacházeli pomoc v modlitbě a setkávání s Kristem ve svátostech.

LAICKÁ SDRUŽENÍ SVATÉHO DOMINIKA SETKÁNÍ FORMÁTORŮ LSSD

Příští setkání formátorů se bude konat 25.–27. dubna 2014 na Svaté Hoře u Příbrami. Setkání, jehož tématem bude modlitba, připravují členové všerubského sdružení.

ZPRÁVY Z MÍSTNÍCH SDRUŽENÍ

MS OLOMOUC (*představený Reginald Jiří Machačík*)

<http://sites.google.com/site/opolomouc>

Jako již tradičně každou druhou sobotu v měsíci, tak i v listopadu proběhlo naše terciářské setkání, tentokrát o svátku Posvěcení lateránské baziliky. Po mši svaté jsme se přemístili do nově zrekonstruovaného sálu, kde jsme při kávě a čaji vyslechli přednášku otce Pavla o 1. listě Korint'ánům. Svatý Pavel napsal do Korinta pravdě-

podobně 4 listy, zachovaly se však jen 2. Autorství apoštola Pavla je nesporné, svědčí o něm již 2. generace křesťanů. Pavel v tomto listě řeší mnoho otázek, se kterými se korintská církevní obec potýká, zejména téma manželství a panenství, chování při bohoslužbě atd. Po (jako vždy) vynikajícím obědě jsme byli rozděleni do skupinek po pěti a rozjímali nad textem 1 Kor 15,50–58. Je to úryvek, který se týká našeho vzkříšení na konci věků. Poté jsme se pomodlili radostný růženec a nakonec nám sestra Hosanna udělala přednášku o své pouti po stopách svatého Tomáše Akvinského, které se zúčastnily také sestry Marietta a Bernadetta a otcové Štěpán a Jindřich.

Miloslava Kateřina Manišová

MS TRÁVNÍK (*představený Josef Lorenzo Šebestík*)

Ve dnech 15.–17. listopadu se naše sdružení účastnilo duchovních cvičení na Svatém Hostýně. Naší hostitelkou byla Panna Maria, která nám vyprosila nejen duchovní občerstvení, ale také slunečné počasí. Děkujeme Pánu Bohu, Panně Marii a otci Jordánovi za hutné přednášky, mše svaté a svátosti smíření.

Anna Jana Šebestíková

MS 3. PRAŽSKÉ (*představený Petr Ondřej Chaloupský*)

<http://www.laici3ps.op.cz>

Adventní rekolekce se uskuteční v sobotu 7. prosince 2013 u sv. Jiljí od 9 hod. v kapli sv. Zdislavy pod vedením P. Vladimíra Josefa Slámečky.

MS 5. PRAŽSKÉ (*představený Jan Jáchym Beneš*)

V sobotu 9. listopadu složila naše setra Nela Patrika Nevěliková časný slib života podle stanov LSsD. Deo gratias!

V prosinci se určitě sejdeme ke společné modlitbě a losování patronů a intencí na další rok. Možná bude i lysolajské setkání. Přesnější informace dostanete e-mailem. Všichni jste také zváni na literární salón, který se bude konat ve středu 11. 12. (viz strana 3).

JUBILEA BRATRŮ A SESTER

9. 12.	S. M. Markéta Rybáková (Znojmo)	84. narozeniny
11. 12.	S. M. Josefa Nacházelová (Znojmo)	41. narozeniny
18. 12.	S. M. Teodora Relichová (Olomouc)	82. narozeniny
20. 12.	Fr. Kliment Mikulka (Bordeaux)	28. narozeniny
25. 12.	S. M. Vilemína Casková (Střelice)	92. narozeniny
27. 12.	Fr. Augustin Prokop (Plzeň)	61. narozeniny
30. 12.	S. M. Martina Štěpinová (Praha)	50. narozeniny

Všem jubilantům blahopřejeme a vyprošujeme Boží požehnání.

NAKLADATELSTVÍ KRYSTAL OP

Krystal OP, Husova 8, 110 00 Praha 1, tel. 224 237 750

<http://krystal.op.cz>; e-mail: krystalop@volny.cz

placení zásilek: č.ú. 2105992658/2700, v.s. 6010

sponzorské dary: č.ú. 6375022/2700, v.s. 5797825

Tomáš Akvinský: Otázky o ctnostech III

Třetí část Disputovaných otázek o ctnostech (QD De virtutibus, q. 5), tentokrát o ctnostech kardinálních. Žádné obavy, druhá část (q. 2–4 o božských ctnostech) vám neunikla, bude následovat až nakonec. Překlad a úvod: Tomáš Machula.

vyjde v prosinci, brož. cca 120 str., cca 135 Kč

Mezi nejvýznamnější otázky, kterými se Tomáš Akvinský zabývá, patří bezpochyby etika. Mezi klíčovými pojmy jeho etiky hrají centrální roli ctnosti. V komplexu pěti disputací o ctnostech (*Quaestiones disputatae de virtutibus*) probírá Tomáš ctnosti obecně, poté se zabývá božskými ctnostmi a nakonec kardinálními ctnostmi. První otázka (*O ctnostech obecně*) byla v českém překladu vydána v roce 2012. Tento svazek představuje poslední, pátou otázku, která se zaměřuje na ctnosti kardinální. Poslední svazek, který se připravuje, bude zaměřen na ctnosti božské.

V tomto svazku, obsahujícím pátou otázku zaměřenou na kardinální ctnosti, se Tomáš zabývá čtyřmi články. Nejprve se ptá, zda jsou prozíravost, spravedlnost, statečnost a uměřenost skutečně kardinálními neboli základními a hlavními ctnostmi. V této souvislosti je třeba říci, že Tomáš v koncepci kardinálních ctností nepředkládá svou specifickou nauku, a dokonce se nezabývá ani originálně křesťanským tématem. Čtveřici hlavních ctností najdeme už u Platóna, kde se v rámci diskuse o ideální obci (Rep. 427e) uvádějí právě tyto čtyři ctnosti. Pro přesnost je ovšem třeba říci, že Platón namísto prozíravosti (*prudentia*, *phronesis*) uvádí moudrost (*sapientia*, *sophia*). Tomáš rozlišuje tyto čtyři ctnosti jako hlavní ctnosti, které formují a zušlechťují hlavní síly lidské duše, kterými jsou rozum, vůle a dvojice smyslových afektů – vznětlivost a dychtivost. Ukazuje se zde jasné praktické vyznění etiky jako praktické filosofické disciplíny kultivující lidské nitro, jejímž cílem není primárně poznání pravdy, ale správné jednání.

Ve druhém článku se Tomáš zabývá otázkou vzájemného propojení kardinálních ctností. Jde o to, zda lze mít jednu z těchto ctností a zároveň postrádat jinou, nebo zda musí být vždy tyto ctnosti v duši člověka přítomné všechny. Tomáš v odpovědi na tuto otázku rozlišuje různé stupně dokonalosti ctností. Nejníže jsou postaveny ctnosti, které nejsou v duši společně s prozíravostí. Jako sklony k dobrému jednání jim titul ctnosti náleží, nicméně nepřítomnost prozíravosti, a tedy i správného úsudku je degraduje. Jsou to tedy ctnosti pouze co do jména, ale nemají pravou povahu ctnosti, neboť bez prozíravosti nemusí vést vždy pouze k dobru. Na druhém stupni nacházíme ctnosti s prozíravostí spojené, ale nespojené s láskou (*caritas*). Jsou sice dokonalé na

rovině přirozené, ale z hlediska posledního cíle dokonalé nejsou. Na nejvyšším stupni jsou pak ctnosti ve spojení s láskou.

Třetí článek se ptá, jestli jsou si všechny ctnosti v člověku rovné. Tomáš podává detailní výklad, kde pečlivě rozlišuje různé druhy rovnosti a nerovnosti. Na tomto základě pak objasňuje, v jakém smyslu si ctnosti rovné jsou a v jakém nikoli.

V poslední otázce pak přichází na řadu klasická otázka středověku, kterou najdeme i u mnoha jiných myslitelů. Je to otázka na význam přirozených ctností pro věčný život. Zůstanou kardinální ctnosti i v nebeské vlasti? Tomáš odpovídá, že zůstanou, ale příslušné jednání, k nimž budou člověka směřovat, nebudou stejná, jako v životě pozemském. Jestliže totiž například statečnost dává člověku v tomto životě vzdorovat nebezpečí, a zvláště nebezpečí smrtelnému, v nebi se o nebezpečí (natož pak smrtelném) vůbec mluvit nedá. Úlohou statečnosti v nebi bude tedy přimknutí se člověka k Bohu.

Předkládaná kniha tedy zachycuje některé významné otázky týkající se kardinálních ctností a ukazuje tak na význam Tomášovy nauky nejen pro oblast teologickou, ale i filosofickou. V Teologické sumě lze samozřejmě najít mnohem větší množství různých otázek vztahujících se ke kardinálním ctnostem. To, čím je tento soubor pouhých čtyř otázek převyšuje, není širší tázání, ale hloubka, do jaké se Tomáš v těchto diskusích pouští. Zatímco v Teologické sumě si obvykle klade jen okolo tří námitek, zde najdeme ke každé otázce námitek deset až dvacet. Také propracování hlavní části každého článku, totiž samotné odpovědi, je mnohem detailnější. Tím může tento Tomášův spis poskytnout zajímavé prohloubení diskusí nad ctnostmi i pro ty čtenáře, kteří jsou již zběhlí v četbě Teologické sumy.

Tomáš Machula

KNIHKUPECTVÍ OLIVA

Husova 8, 110 00 Praha 1, tel. 606 657 544, <http://oliva.op.cz>
e-mail: knihy-oliva@quick.cz, Otevřeno: Po-Pá 10-18 hod.

Knihkupectví v areálu pražského kláštera nabízí produkci nakladatelství Krystal OP, literaturu z oblasti křesťanství, judaica, pravoslaví a historickou a filosofickou literaturu. Kompletní nabídku naleznete v internetovém knihkupectví <http://oliva.op.cz>. Chcete-li být pravidelně informováni o novinkách, napište nám: knihy-oliva@quick.cz. Těšíme se na vaši návštěvu a objednávky!

Jiří Reinsberg: Probihejte Jeruzalém a svít'te

KN, brož., 132 str., 149 Kč

Godeffroy Kurth: Svatá Klotylda (474– 545). Královna mezi úzkostí a něhou

Refugium, brož., 107 str., 100 Kč

Knih života Mnišského bratrstva Jeruzalém

Kartuziánské nakladatelství, brož., 146 str., 150 Kč

Oldřich Selucký: Vojmírova cesta*KN, váz., 341 str., 259 Kč***Renáta Fučíková: Ludmila, Václav a Boleslav. Přemyslovci očima mnicha Kristiána***Práh, váz., 76 str., 330 Kč***Olivier Chaline: Bílá hora***Karolinum, váz., 563 str., 560 Kč***RES CLARITATIS. Svět katolickýma očima***Res Claritatis, Hlubočepská 85/64, 152 00 Praha 5, redakce@claritatis.cz**http://res.claritatis.cz, číslo účtu: 2400089111/2010***RCM 21/2013 (vydáno 10. 11. 2013)**

Z obsahu: fr. Lukáš Fošum OP: Žízeň po živé vodě; Svatý otec František: O společenství svatých; Krzysztof Bronk: Pohled z Říma: Zaostřeno na rodinu; Martin Rosenbaum: Náš cíl je v nebi. Blahoslavený Karel Spinola; kard. Dominik Duka OP: Musíme začít nově diskutovat v rámci protikladu společnost a stát; Michaela Freiová: Vítězství nečitelných; fr. Cyprián Suchánek OP: Rok víry: Společenství svatých

RCM 22/2013 (vydáno 24. 11. 2013)

Z obsahu: Zápas o Boží království; Svatý otec František: O společenství v duchovních dobrech; Krzysztof Bronk: Pohled z Říma: Františkova úzká cesta; Vojtěch Vlček: Mučedníci komunismu: Boží služebník don Titus Zeman SDB; Michaela Freiová: Po volbách: Co s křesťany?; Ivo Patta: Dítě a důchodová reforma; Jindřich Tluka: Dobré dílo Josefa Floriana; fr. Cyprián Suchánek OP: Rok víry: Odpuštění hříchů; Zdeněk Koudelka: Změna církevních restitucí může ohrozit majetek obcí i důvěru v právo

DOMINIKÁNI NA FILIPÍNÁCH PO TAJFUNU JOLANDA

Všichni jsme již zaznamenali zprávy, že některé části Filipín zdevastoval tajfun Haiyan (Jolanda). To, co asi nejvíc otřásl celým světem, je rozsah škod, které po sobě tajfun zanechal. Devastace postihla Samar, Leyte, Cebu, Panay, Mindoro a Coron.

Pro nás dominikány je také důležité vědět, že tajfunem byli postiženi i někteří z našich dominikánských bratří a sester. Jedná se o bratry a sestry, kteří působí v postižených oblastech. Jednou ze skupin postižených sester je Kongregace dominikánských sester svatého růžence na Filipínách (OP-Molo Sisters).

Sestry vypovídají, že jejich školy, Akademie svatého Martina v Dumalagu a Akademie Panny Marie Fatimské v Dao, byly tajfunem poškozeny. Přístup do oblastí, kde působí, je velmi obtížný, příjezdové cesty a okolní města byly zaplaveny. Sestrám se podařilo dostat se z postižených oblastí do bezpečí, musely se evakuovat do výše položených míst, odkud se jim pak podařilo navázat telefonické spojení. Spolupracují také se sestrami z ostatních škol, katolické školy svaté Anny v Balasanu a Akademie Eucharistického krále v Sara. Přinášejí s sebou jídlo, léky, svíčky a svíčky. K obnovení dodávek elektřiny dojde pravděpodobně teprve za dva až tři měsíce.

Naši bratři a sestry potřebují v této chvíli naše modlitby a pomoc.

Naše skutky tělesného milosrdenství jsou skutečně duchovní, naše malé projevy laskavosti a velkorysosti přinesou fyzickou úlevu a duchovní útěchu našim bratřím a sestram, kteří ví a zakoušejí, že nejsou v utrpení opuštění.

Budeme i nadále vyprošovat dobrou vůli, odvahu a sílu. Kéž nás Panna Maria i nadále chrání v bezpečí pod svým pláštěm.

<http://www.op.org>

Foto: Flickr / Order of Preachers (Dominicans) – General Curia

OTEVŘENÝ DOPIS PROVINCIÁLA B. SOBOTKOVI A V. FILIPOVI

V předvečer neblahého výročí Velké říjnové socialistické revoluce zaslal provinciál České dominikánské provincie fr. Benedikt Mohelník OP otevřený dopis Bohuslavu Sobotkovi a Vojtěchu Filipovi, ve kterém reaguje na jejich zneužití tématu majetkového vyrovnání ve volební kampani.

V Praze 6. listopadu 2013

Vážení pánové!

Problematika tzv. církevní restitucí byla jedním z důležitých témat vašich volebních kampaní. Přestože byl přijat zákon o majetkovém vyrovnání a o zmírnění některých křivd způsobených křesťanským církvím a židovské obci v době komunistické diktatury, a přestože byla jeho platnost potvrzena Ústavním soudem, stále jste vystupovali proti církvím, zejména římsko-katolické. Ladění vašich kampaní bylo silně populistické. Argumenty, které jste vznášeli, byly záměrně lživé, manipulativní a zavádějící. O věcnou diskuzi jste nikdy neměli opravdový zájem, ačkoli církve a židovská obec k ní byly stále připraveny. Vezmeme-li v úvahu např. pouze fakt, že finanční kompenzace za nevydaný majetek představuje asi 1,7 promile obvyklého státního rozpočtu, je zřejmé, že uplatnění zmíněného zákona nemůže ekonomiku České republiky nijak ohrozit. Navíc tyto prostředky budou vynaloženy ve prospěch kulturních a duchovních hodnot a ve prospěch potřebných. Podobně je tomu s majetkem, který má být vydán jeho bývalým vlastníkům. Je jisté, že zůstane v České republice a bude o něj postaráno jistě lépe než doposud.

Vrcholem vašeho tristního počínání jsou události v období samotných voleb. Tři dny před volbami, jak referovala média, se představitelé ČSSD a KSČM sešli v luxusní restauraci v Praze Dejvicích na „tajné schůzce“. Na otázku, o čem vedli jednání, pan předseda, stejně jako soudruh předseda odpověděli, že o církevních restitucích. A jen co se sečetly volební lístky, zavítali komunisté na poradu do Lidového domu. Když odcházeli, na otázku novinářů komunistický předák znovu odvětil, že přeče o restitucích.

Tato vaše vyjádření poskytnutá médiím jsou opravdu za hranicí dobrého vkusu! Zostuzujete především sami sebe a nestálo by za to se jimi zabývat, kdyby se jejich dopad týkal pouze vás. Žel není tomu tak. Praktiky, které tímto zavádíte do politického a veřejného života obecně, mají devastující vliv na celou společnost. Ze lži a demagogie se pokoušíte učinit politický nástroj a normální způsob komunikace. Už dříve jste vytrvale vyvolávali zášť vůči věřícím občanům naší země, veřejně jste

podněcovali nenávisť ke křesťanským církvím a židovské obci a pokoušeli jste se omezovat jejich práva a svobodu. V historii bychom jen těžko hledali příklady, kdy se podobné zhoubné tendence krutě nevymstily nejen jejich protagonistům, ale celku společnosti, a kdy velmi bolestně nepostihly mnoho nevinných lidí.

Skutečně si myslíte, že občané naší země jsou tak hloupi a eticky pokleslí, aby neprohlédli nestoudnost vašeho jednání? Chtěli jste snadno získat politickou moc za sliby, že zásadně zrevidujete přijatý zákon o majetkovém vyrovnání či ho dokonce podrobíte referendu. Sami voliči vám dali dostatečně na srozuměnou, že téma restitucí nepovažují za hlavní problém, který musí naše země řešit. Ukazuje se, že u většiny lidí převažuje zdravý cit pro spravedlnost, sociální soudržnost a společenskou souměřitelnost nad nenávistí a perfidní lží. I když se chvíli může zdát, že získala náskok, stále platí, že lež má krátké nohy.

Se zdvořilým pozdravem

*Fr. Benedikt Mohelník OP, Th.D.
Provinciál dominikánů
<http://www.op.cz>, foto: fr. Šimon OP*

ZAMYŠLENÍ NAD PROGRAMEM XIII. SETKÁNÍ ČESKÉ DOMINIKÁNSKÉ RODINY

Moje zamyšlení se netýká uplynulého setkání, nýbrž jeho programu. Skutečnost, že mne tento program neoslovil, nebyla zásadní pro to, že jsem se setkání nezúčastnila; kdyby bylo možné, přijela bych, abych spolu s ostatními slavila mši a vyslechla přednášku otce kardinála, a příležitostně bych se pozdravila a popovídala se svými přáteli. Vyšlo to jinak. Přesto si položím otázku, nakolik pro mne ohlášený program mohl být přínosem a co mi v něm chybělo.

Letošní program byl opět koncipován pro posluchače. Nebylo místa na diskusní skupiny a nebyla stanovena témata k zamyšlení. Škoda. Po předloňském setkání, které na diskusní skupiny nemyslelo,

a po loňském setkání, kdy na diskusní skupiny nezbyl čas, modlitba hodin byla shledána důležitější a diskuse byly ukončeny téměř vzápětí, co začaly, jsme se opět vrátili k čistě poslechové variantě.

K tématům programu: Jsem ráda, že se za přednáškový pult vrátil otec Dominik, který vloni přenechal vystoupení jiným. Jeho téma mne zajímalo. Příspěvky o členech dominikánského řádu tematicky navazovaly na jeho úvodní přednášku Jak se žilo dominikánům v době totalitních režimů 20. století. Mělo se jednat o představení novodobých dominikánských mučedníků, jejichž památka by neměla být zapomenuta a kterým se teologickým jazykem říká „kandidáti svatosti“.

Kladu si otázku, zda je hledání a nalézání „kandidátů svatosti“ natolik nosné, aby zcela spotřebovalo energii a čas ročního setkání. Někdy se bojím, že je spíš zahleděním se do minulosti než prožíváním přítomnosti. Myslím si, že náš „trh se svatými“ je kněžskými a řeholními vzory již přesycen. Otcové prominou – nedovedu následovat řeholní ideál. Byť se některé z povinností mého stavu kryjí, např. studium.

Někdy se bojím, že hledání a nalézání „kandidátů svatosti“ se stává samoučelem: cílem je dovést ke zdárnému konci obtížný beatifikační či kanonizační proces a získat našemu řádu nové světce. Vnímám nebezpečí vlastního uspokojení a separace v muzeu osobností bez dimenze kontaktu s aktuálním děním. Opravdu lze tšit náš duchovní hlad životopisy svatých? Absence diskusních skupin a témat snižuje také atraktivitu přednášky, která je pak nabízena jen jako spotřební zboží.

Pavla Edita Holiková

Foto: fr. Šimon OP

„PŘIDRUŽENÍ K ZÁSLUHÁM ŘÁDU“ NENÍ TO MÁLO?

V OPusculu 11/2013 píše P. Cyprián o svém „nevyjasněném vztahu k třetímu řádu“ a sděluje, že „jediné, co vnímá jako pozitivum na vstupu věřícího laika k dominikánským terciářům, je ono přidružení k zásluhám Řádu“. Protože této odpovědi příliš nerozumím, ale zároveň nastolené téma pokládám za velmi významné, dovolil bych si pár poznámek, které buď pomohou P. Cypriánovi, aby si ujasnil vztah k třetímu řádu, nebo snad vyvolají odpověď, která vyjasní nepochopení na mé straně.

Co se mi na daném tvrzení nelíbí, není touha či snaha o přidružení k zásluhám Řádu. Ta je v pořádku. Ale nezdá se mi rozumné s tímto důvodem začínat, a už vůbec ne u něj zůstat. Příklad svatého otce Dominika nás vybízí ke starosti „co bude s hříšníky“, nikoli ke snaze najít v první řadě přidružení k zásluhám. Starost o bližní, kteří Boha neznají, kteří ho znají málo nebo jsou zatíženi omyly, nebo kteří ho znají, ale podle toho nežijí, má být podle mého soudu východiskem spirituality každého dominikána. Na tuto výzvu dominikánská rodina jako celek odpovídá kazatelskou činností. Na ní se různí členové podílejí různě: káží z kazatelen, na ulicích, ve školách, v tisku..., vyzývají k pokání ve svátosti, v osobních rozhovorech i vlastním příkladem, modlitbou podporují ostatní a usilují o přispění onomu velkému úkolu Řádu – každý na svém místě a svým způsobem. A samozřejmě nezapomínají na to, že oni sami jsou také ti, kdo potřebují pomoci. Proto výzvy ke studiu (což je u dominikánů – kromě získání schopnosti kázat druhým – především jakási otevřenost vlastního nitra kázání pro spásu své vlastní duše), proto výzvy k pokání a k účasti na svátostech, proto důraz na vzájemnou podporu jednotlivců i jednotlivých větví dominikánské rodiny.

Sem samozřejmě patří ono přidružení se k zásluhám řádu. Ale nemůže zůstat samotné. Pokud se všichni dominikáni budou chtít jen přidružovat k zásluhám Řádu, kde se ty zásluhy vezmou? Taková spiritualita bude nutně pasivní. Zásluhy Řádu se mohou objevit jen účastí na zásluhách Kristových, a k těm docházíme pouze aktivním následováním Krista. V případě dominikánů je to specifická účast projevující se onou

výše zmíněnou starostí o spásu svých bližních, která se v kontextu celé dominikánské rodiny označuje jako „kázání“.

Takže já sám bych jako rozumný důvod pro to stát se dominikánem (a sám za sebe řeknu: laikem sv. Dominika čili terciářem) pokládal oslovení jednak onou Dominikovou otázkou: „Co bude s hříšníky?“ a jednak cestou, kterou nám svatý Dominik a jeho následovníci v dějinách ukázali. Takže: nikoli „přidružení k zásluhám Řádu“, ale „přidružení k výzvě, úkolu a zásluhám Řádu“.

Bez oné aktivní složky se z dominikánské rodiny (nebo přinejmenším z terciářů, o kterých P. Cyprián explicitně mluví) stane přinejlepším jakýsi zaopatřovací ústav pro méněcenné křesťany. My ale potřebujeme nejen být zaopatřeni (ve všech významech onoho slova), ale máme úkol i něco dělat. V letošním listopadu je to už 23 let, co žiji v tomto přesvědčení, které – jak pevně věřím – není jen iluzí.

Tomáš Jan Machula

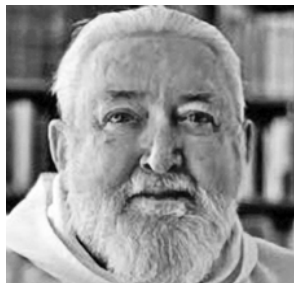
ZPRÁVY ZE SVĚTA

Dominikáni začali nosit svůj hábit a opět mají povolání

Irsko. Díky tomu jsou v Irsku jedinou řeholí, která se nepotýká s absencí duchovních povolání. O tomto „irském zázraku“ informoval deník *The New York Times*, který tuto zprávu umístil na první stránce svého mezinárodního vydání. Zpráva amerického listu uvádí, že církev v Irsku se dosud špatně vzpamatovává z krize. V minulém roce měly všechny irské diecéze celkem 12 seminaristů. Dominikáni pět. Dvacet dalších mužů se ke vstupu do řádu chystá. Na irské podmínky je to hodně. Před několika lety, kdy se nám nedostávalo žádných povolání, jsme zjistili, že jdeme špatnou cestou. Rozhodli jsme se vrátit k základům, včetně našeho hábitu – říká irský dominikán Gerard Dunne.

Radio Vaticana

Zemřel Jerome Murphy-O'Connor OP (1935–2013)

V noci z 10. na 11. listopadu 2013 k sobě Pán povolal bratra Jeroma Murphy-O'Connora OP, který zesnul ve spánku, když se zotavoval po nedávné operaci.

Fr. Jerome Murphy-O'Connor více než čtyřicet let vyučoval na École Biblique et Archéologique v Jeruzalémě. Byl světově uznávaným biblistou a autorem mnoha odborných knih o svatém Pavlovi a Svaté zemi. Pohřební mše svatá se konala ve středu 13. listopadu v bazilice sv. Štěpána.

<http://www.op.org>

PO STOPÁCH TOMÁŠE AKVINSKÉHO

2. část – Tomáš eucharistický

Z Boloně od svatého Dominika jsme na naší pouti zamířili do umbrijského města Orvieta, které bylo ve středověku papežským letním sídlem. Otec Štěpán nám ukazoval rozlehlý papežský palác. Když už jsme nějakou chvíli kolem něj šli, kdosi se zeptal: „To je pořád ještě ten papežský palác?“ Otec Jindřich odtušil: „Jistě! Přece si nemyslíte, že papež bude bydlet v nějakém zahradním domku?“ V Orvietu je také dominikánský klášter, ve kterém svatý Tomáš v letech 1261–1264 pobýval a vyučoval. Ale to nebyl ten hlavní důvod, proč jsme tam jeli.

V roce 1263 vyslal pražský biskup (pravděpodobně Jan III. z Dražic) kněze Petra, aby pro něj něco zařídil v Římě. Na zpáteční cestě se kněz Petr zastavil v Bolseně v chrámu sv. Jiří a sv. Kristiny, aby tam sloužil mši svatou. V okamžiku, kdy s prasknutím zlomil proměněnou hostii, aby ji zvedl nad hlavu, leknutím ztuhl. Z hostie vytryskla jasně červená krev a potřísnila oltářní plátna. Strnulý kněz zíral na své ruce a na oltář a nebyl mocen slova. Lidé si povšimli, že se děje něco neobvyklého. Povstávali z lavic a natahovali se dopředu, aby lépe viděli. Nakonec obklopili oltář kruhem a bez dechu hleděli stejně jako kněz Petr. Brzy si uvědomili, že se právě stali svědky velmi neobvyklého zázraku.

Bolsenští okamžitě vyslali posly do blízkého Orvieta, kde právě pobýval papež Urban IV. se svým dvorem, aby mu zprávu ohlásili. Papež neprodleně pověřil jednoho biskupa, aby případ na místě prověřil. Ale ani nečekal, až se biskup vrátí, a vydal se mu se svým doprovodem naproti (na obraze rozeznáme i postavu velmi podobnou Tomáši Akvinskému). Potkali se u mostu přes řeku a papež bez váhání zakrvácená plátna hned na tom místě uctil. Pak je s celým slavnostním průvodem přenesli do Orvieta, kde papež nechal zhotovit krásný relikviář, aby plátna mohl vystavit k uctění ostatním věřícím.

Urban IV. už jako biskup ve své diecézi podporoval úctu k Tělu a Krvi Páně a jako papež zvažoval, zda má či nemá ustavit tento svátek pro celou Církev. Bolsenský zázrak pochopil jako Boží pokyn a povolal Mistra Tomáše, aby pro plánovaný svátek sepsal svaté officium.

Těžko by našel někoho povolanejšího. Chtěla jsem napsat, že svatý Tomáš skvěle vládl perem, ale poté, co jsme viděli stránku psanou jeho rukopisem a nepovedlo se nám nic přečíst, ba ani identifikovat aspoň jednotlivá písmena, raději napíšu, že svatý Tomáš byl mistr slova. Naštěstí jeho slova zapisoval jeho osobní tajemník a přítel Reginald z Piperna, který psal čitelně.

Svatý Tomáš každý den sloužil mši svatou a na druhé mši svaté i po ní pak byl přítomen v hlubokém rozjímání. Dosvědčuje to zejména bratr kostelník, který se snažil tiše chodit, aby Tomáše nerušil v modlitbě. Svatý Tomáš nemluvil o svatém Dominikovi, ale přesně dodržoval jeho odkaz, a když nemluvil na univerzitě o Bohu,

tak mluvil v kostele s Bohem. Je velmi pravděpodobné, že když ho papež požádal, aby napsal hymny k uctění Eucharistie, sáhl po modlitbách, které měl už napsané a které se už předtím sám modlil jako vlastní soukromou pobožnost.

Svatý Tomáš je velkým příkladem úcty k Eucharistii. Jeho hymny *Adoro te devote*, *Lauda Sion*, *Pange lingua* nebo hymnus *K svátku tajemnému*, odkud je vzata oblíbená sloka *Panis angelicus*, jsou přes 700 let užívány a stále znovu a znovu zhudebňovány. Najdete je v každém kancionále a můžete je slyšet na koncertech vážné i populární hudby. Jak napsal tuším Petr Chaloupský, svatý Tomáš se tím stal největším hitmakerem všech dob. Jistě to nebyla náhoda, že k eucharistickému zázraku došlo právě v době, kdy svatý Tomáš pobýval poblíž a mohl nabídnout modlitby z vlastní tvorby. Bez Tomáše Akvinského by nebyla teologie tím, čím je. Ale vroucnost a eucharistická zbožnost Tomáše Akvinského mluví jasně ke každému, i nejprostšímu srdci.

Mezi lidmi zdomácněla „romantičtější“ verze legendy, totiž že kněz Petr konal kající pouť do Říma, protože měl pochybnosti o reálné přítomnosti Kristově v Eucharistii. S největší pravděpodobností je to jen básnická licence zbožných tetiček, je totiž velmi nepravděpodobné, že pochybující, a tedy nepříliš spolehlivý kněz by byl pravou rukou svého biskupa a vyřizoval pro něj diplomatické úkoly. A ještě nepravděpodobnější je, že by se v Bolseně roku 1263 vyskytovali dva různí čeští kněží jmenující se Petr z Prahy, jeden pochybující a druhý důvěryhodný s diskrétním diplomatickým posláním. Pokud se dostanete do Bolseny, můžete si to na místě snadno ověřit, neboť u svaté Kristiny v Bolseně je farářem český kněz Miloslav Chrást z Kongregace kněží Nejsvětější svátosti (Eucharistiánů). Tímto vás všechny od něj pozdravuji a také vyřizuji jeho pozvání do italské Bolseny.

Jitka Hosanna Štěpánková

Pokračování příště

foto: Opera del Duomo di Orvieto

Chvalte, ústa, vznešeného těla Páně tajemství,
chvalte předrahou krev jeho, kterou z milosrdenství,
zrozen z lůna panenského, prolil Král všech království.

Nám byl dán a nám se zrodil z Panny neporušené,
jako poutník světem chodil, sil zde zrno pravdy své,
skvělým řádem vyvrcholil svoje žití pozemské.

Na poslední večer k stolu s bratřími když zasedal,
beránka by s nimi spolu podle zvyku pojídal,
dvanáctery apoštolů za pokrm sám sebe dal.

Slovo v těle slovu dává moc chléb v tělo proměnit,
z vína Boží krev se stává. I když Pán je smyslům skryt,
stačí sama víra pravá srdce čisté přesvědčit.

Před svátostí touto slavnou v úctě skloňme kolena,
bohoslužbu starodávnou nahrad' nová, vznešená,
doplň smysly, které slábnou, víra s láskou spojená.

Otci, Synu bez ustání chvála nadšená ať zní,
sláva, pocta, díkůvzdání naše chvály provází.
Duchu též ať vše se klaní, který z obou vychází. Amen.

Tomáš Akvinský

PROVINCÍÁL DOMINIKÁNŮ

P. Benedikt Mohelník OP
Husova 234/8, 110 00 Praha 1
☎ 602 592 174
✉ provincial@op.cz

**MNIŠKY KAZATELSKÉHO
ŘÁDU**

S. M. Dominika Slezáčková OP
Dolní Česká 1, 669 02 Znojmo
☎ 515 221 161
✉ mnisky@op.cz
web: mnisky.op.cz

S. M. Kateřina Foltová OP
Lysolajské údolí 106/21
165 00 Praha 6, ☎ 220 923 159
✉ monialesop@volny.cz
web: moniales.praha.op.cz

ROZJÍMAVÉ SESTRY**SV. DOMINIKA**

S. M. Terezie Eisnerová OP
Nemocniční 18
190 00 Praha 9 – Vysočany
✉ sostonah@hotmail.com

**ČESKÁ KONGREGACE
SESTER DOMINIKÁNEK**

S. M. Miriam Hřebacková OP
Veveří 27, 602 00 Brno
☎ 541 214 846
✉ kongregace@dominikan-
ky.cz; web: dominikanky.cz

Konvent sester dominikánek**Katolický domov studujících**

Černá 14, 110 00 Praha 1
recepce: ☎ 224 934 496
ředitelna: ☎ 224 934 856
✉ praha@dominikanky.cz
✉ info@kds.op.cz
web: kds.op.cz

DÍLO BLAŽENÉ ZDISLAVY

Lenka Bernadetta Nezbedová
Štědrákova Lhota 76
789 63 Ruda nad Moravou
✉ Nezlenka@seznam.cz
web: zdislavky.wbs.cz

**SDRUŽENÍ KNĚŽÍ A JÁHNŮ
SV. DOMINIKA**

P. Antonín Damián Nohej
Popelnicová 52, 312 06 Plzeň
☎ 602 327 842
✉ semperfides@seznam.cz

LAICKÁ SDRUŽENÍ**SV. DOMINIKA**

Jan Vincenc Horáček
Puškinova 5, 352 01 Aš
☎ 777 296 954
✉ j.horacek@centrum.cz

KAZATELSKÉ STŘEDISKO

P. Cyril Molnár OP
☎ 515 224 184, 724 320 064
✉ cyril@op.cz

DOMINIKÁNSKÁ KNIHOVNA

Husova 8, Praha 1
☎ 224 235 731
✉ knihovna.praha@op.cz

Nakladatelství KRYSTAL OP

Husova 8, 110 00 Praha 1
☎ 224 237 750
✉ krystalop@volny.cz
web: krystal.op.cz

OLIVA – knihkupectví

Husova 8, 110 00 Praha 1
✉ knihy-oliva@quick.cz
web: oliva.op.cz

**SALVE. Revue pro teologii
a duchovní život**

Hradčanské nám. 16
119 02 Praha 1-Hradčany
☎ 603 229 688
✉ dominika@apha.cz
web: salve.op.cz

Společnost Tomáše Akvinského (S.I.T.A.)

P. Štěpán Filip OP
✉ SITA-cz@quick.cz
web: http://agora.metaphysi-
ca.skaut.org/sita

**VEČERNÍ EVANGELIZAČNÍ
ŠKOLA**

P. Jan Rajlich OP
✉ jan@op.cz; web: misie.op.cz

HNUTÍ PRO ŽIVOT ČR

Radim Ucháč, Hlubočepská
85/64, 152 00 Praha 5
✉ info@prolife.cz
web: prolife.cz

**HNUTÍ SVĚTLO-ŽIVOT
(OÁZY)**

P. Jan Rajlich OP, oaza.op.cz

SERVO o.p.s.

Daisy Zdislava Waldsteinová
Sněmovní 11, 118 00 Praha 1
☎ 602 367 505

Mons. DOMINIK DUKA OP

Arcibiskupství pražské
Hradčanské nám. 16
119 02 Praha 1 – Hradčany
☎ 220 392 201 (sekretariát)
fax: 220 515 396
web: www.apha.cz

RES CLARITATIS

zpravodajství z katolického
světa, redakce@claritatis.cz
web: res.claritatis.cz

**IDI – International Dominican
Information**

http://www.op.org/.../idi

Summa theologiae

krystal.op.cz/sth/sth.php

DOMINIKÁNI NA INTERNETU

http://www.op.org – centrální
stránka dominikánů ve světě

www.op.cz – hlavní stránka
dominikánů v ČR

op@konference.op.cz

– e-mailová konference

misie.op.cz – apoštolát pro-
vincie

www.dominikani.sk – domi-
nikáni na Slovensku

praha.op.cz – klášter domi-
nikánů Praha

plzen.op.cz – klášter domi-
nikánů Plzeň

olomouc.op.cz – klášter do-
minikánů Olomouc

www.zdislava.cz – klášter do-
minikánů Jablonné v Podj.

csos.op.cz – církevní střední
odborná škola Bojkovice

www.dominik.cz – stránky
o svatém Dominikovi

tn.op.cz – stránky věnované
fr. Tomáši Josefu Týnovi OP

breviar.op.cz – dominikánský
breviář online